

Sinema Gezgini

"Sinema bir şenliktir."

Instagram: @sinegezin Facebook: Sinema Gezgini
e-posta: sine_filolog@hotmail.com

SİNE-SÖZ

"Film çekebilecek kadar şanslıyım ve bu yüzden bir psikiyatriste ihtiyacım yok. Korkularımı ve tüm bunları işimle çözebilirim. Bu çok büyük bir ayrıcalık. Mutsuzluklarını bir şeyler yaratmak için çözebilme tüm sanatçıların ayrıcalığıdır."

Michael Haneke (*)

(*) Haneke 23 Mart'ta 80. yaşını kutladı.

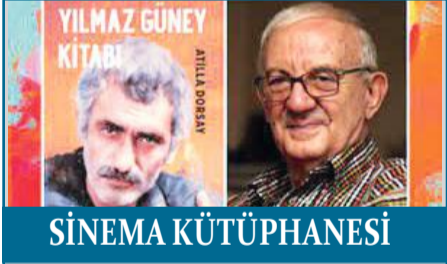
SİNE-HABER

Siyad Ödülleri

Herkesin Oscar ödülleri kilitlendiği gece SIYAD (Sinema Yazarları Derneği) ödülleri bu yıl 54. kez sahiplerini buldu. Ödül törenini canlı izledim ve genelde adaletli bir dağıtım olduğunu düşünüyorum. **Ümit Ünal**'ın *Aşk, Büyü vs. 'si en iyi film*, *senaryo ve kadın oyuncu (Selen Uçer)* ödülleri kazandı. Bunun yanında yılın bence en iyi filmlerinden biri olan *Gölgeler* içinde 'yi es geçmemelerine sevindim. (En iyi yönetmen/ **Erdem Tepegöz**, görüntü / **Hayk Kirakosyan**, sanat tasarımı ve en iyi fantastik film - *Bence en iyi filmi* de hak ediyordu.) Bir diğer önemli film *Hayaller, kurgu ve en iyi ilk film* ödülüyle döndü. Katıldığı her festivalde adından söz ettiren kısa filmi *Suçlular*'la **Serhat Karaaslan** bir kez daha ödül kazandı. **Bergen**'le herkes tarafından tanınan o müthiş oyuncu **Tilbe Saran** ve bizim sinemada biraz hakkı yenmiş **Engin Ayça**'nın onur ödülleri aldığı gecede en iyi yabancı film ise **Florian Zeller**'in *Baba*'sı seçildi. Ki bu da özellikle sinemasal anlatı açısından doğru karar bence.

Bruce Willis

İki gün önce sosyal medyada yayılan bir haberin doğruluğu keskinleşti. 80'lerin, 90'ların efsane oyuncusu **Bruce Willis**, afazi hastalığı yüzünden oyunculuğu bıraktığını açıkladı. **Mavi Ay**'la başlayıp nitelikli aksiyon filmlerine evrilen kariyerinde son yıllarda neredeyse önüne gelen her projeyi kabul ederek sevenlerini üzüyordu. Meğer bunlar sinemadaki son filmleriymiş. Üstadı özleyeceğiz.

SİNEMA KÜTÜPHANESİ

"Haftanın Kitabı"

Atilla Dorsay 1988'de ilk basımı yapılan *"Yılmaz Güney Kitabı"* adlı çalışması, yeni yazı ve söyleşilerle güncellenerek Puslu Yayıncılık aracılığıyla yeniden okurlarla buluştu. Sinemamızın efsane yönetmenlerinden **Yılmaz Güney**'in yaşamı ve filmlerine bakan, yapıtıyla kişilik özelliklerini ayırmadan incelemeye deneyen, önemli bir belge kitap bu. 1988'den 2000'e kadar Yılmaz Güney sinemasıyla ilgili yaşanan tartışmalar, polemikler, yayımlanmamış birkaç söyleşi ve yabancı yazarlardan metinler kitabın içeriğini zenginleştiren ve güncelleyen unsurlar. Biliyorsunuz, 1998'de *Yol* yenilenmiş bir kopyayla gösterilmiş ve devletin Yılmaz Güney korkusunun azalmasıyla usta yönetmenin filmleri ve kitapları dolaşıma daha çok girmişti. Hem yönetmenin hayranları hem de Türk sineması araştırmacıları için değerli bir kaynak.

KARACA'DA BU HAFTA

İzmir'in yegâne bağımsız sineması Karaca'da bir kısmı bu yılın Oscarlarında yarışmış nefis filmlerin gösterimi devam ediyor. İşte 1-7 Nisan programı:

Şans Tanrıçası (La Dea Fortuna) /

11.00 - 15.30 - 20.00

Yangın Gecesi (Noche de Fuego) /

11.45 - 17.45

Paralel Anneler (Madres Paralelas) /

13.15 - 17.45

Drive My Car / 19.45

Dünyanın En Kötü İnsanı

(Verdens Verste Menneske) / 15.30

Beni Sevenler Listesi / 13.45

Özel Gece:

Yüzüklerin Efendisi üçlemesi /

2 Nisan Cumartesi - 23.00

Ön Gösterim:

Her Yerde Aynı Anda (Everything Every-

where All at Once) / 6 Nisan Çarşamba - 20.00

ANNEKİL ÜZERİNDEN KAYIP KUŞAKLARIN HİKÂYESİ

PARALEL ANNELER

(Madres Paralelas, İspanya,

2021, 123 dk.)

Y: Pedro Almodovar

O: Penelope Cruz (Janis), Milena Smit (Ana), Israel Elejalde (Arturo), Aitana Sanchez-Gijon (Teresa), Pobby de Palma (Elena)

Filmin Notu: ★★★★★

(*) Bu yazıda filmin kimi sürprizlerinden söz edilmektedir.

Almodovar kuşkusuz sinemanın en üretken ustalarından biri. Bugün 73 yaşında. Ortalama üç yılda bir uzun metraj film üretiyor. Son dönemde ilk yıllarında olduğu gibi farklı kısa film projeleri de çekmeye başladı. Geçen yıl **Tilda Swinton**'in tek kişilik performansıyla gönül çeldiği **İnsan Sesi**'ni (Human Voice) izledik örneğin. Bu yıl da iki projesi hazırmış.

Bu ilginç yönetmen yaklaşık 50 yıllık film kariyerine sığdırdığı onlarca filmle kendine has bir tarz yarattı. Sanatsal bakımdan ödün vermeden temalarını, derinliklerini genişleterek (ve geliştirerek) anlatmayı sürdürdü. Zaman zaman içerikleriyle de şaşırtan, tartışılan filmler ortaya koydu. Uçlarda hikâyeleriyle bıçak sırtı konuları ele alıp kimlik, cinsiyet, aidiyet gibi meseleleri kendi bildiğince incelerken bir yandan sinemanın klişelerini yenilemeyi, klasik anlatı yapısına göz kırparak ana akım sinema anlayışından da rahbet görmeyi başardı. **Tutku Kanunu**, **Kika**, **Konuş Onunla**, **Kötü Eğitim**, **İçinde Yaşadığımız Deri** gibi zorlayıcı ve çarpıcı konular sundu.

ALMODOVAR'IN SİHRİ

Ama Almodovar'ın sihri sadece ele aldığı konularda değil her şeyden önce hikâye anlatmayı çok seven bir yönetmen olmasında saklı. Ve tabii insanlara, insan öykülerine, en çok da kadınların yaşamına değer vermesinde... Biraz indirgemeci bir yaklaşımla kadın ruhundan en iyi anlayan sanatçılardan biri olduğu söylenebilir. Aslında salt kadınları değil, toplumsal rollerine sıkışıp kalmış herkesi bir biçimde kucaklayan, aşkı, evlilikleri, ilişkileri her öyküde farklı bir yerinden yakalayıp inceleyen bir karakterler galerisi yarattığını belirtmeli. Yaşam denen bu acayip oyunun bize reva gördüğü acılara, ironik durumlara karşın eğlenceyi, mizahı, türlü küçük hoşlukları bulup çıkarmada da ustadır bana kalırsa. Başarısı da büyük ölçüde buradan geliyor. Melodramatik anlatıları dönüştürüp onlara gerçek insan

Paralel Anneler

duyarlılığı eklemesinde...

İşte üstadın şimdilik son filmi, adıyla hikâyesini az çok belli eden **Paralel Anneler**, aslında deneyimsiz bir yönetmenin elinde heba olacak bir konuya sahip. Hatta açıkçası Yeşilçam'da yabancı olmayan, daha önce türlü komedi ve melodram filmlerinde denenmiş bir çıkış fikri var: Hastanede aynı gün doğum yapan kadınlar ve karıştırılan bebekler... Kırk yılda bir yaşanabilecek, o yüzden de olağan dışı bir olay olarak seyirciyi etkileyebilecek, gazete haberi olmaya müsait bir konu. Tabii Almodovar'ın meseleyi "kökler" temasına dayandırarak geliştirmesi filme karşı konulmaz bir derinlik katıyor.

KÖK VE KİMLİK MESELESİ

Annesinin Janis Joplin'den esinlenerek Janis adını koyduğu bir fotoğrafıyla tanışıyoruz. Arturo adlı bir antropoloğun fotoğraflarını çekiyor. Bu sırada hikâyeye hızla dalyoruz tabii. Janis, İspanya İç Savaşı sırasında Falanjistlerin kurşuna dizip köy dışında bir yere gömdüğü akrabalarının bulunmasını istiyor. Resmi makamlarla yakın olan Arturo ona yardım edebilir. Aralarındaki bu bağ kısa sürede bir ilişkiye evrilir ve Janis hamile kalıyor. Doğum günü aynı odayı paylaştıkları Ana ile arkadaş olurlar. Ana da istemeden hamile kalmış fakat iki kadın da bebeklerini tek başlarına büyütme kararı vermiş.

Onları başta birleştiren benzerlikler hikâye geliştikçe çoğalıyor. Tahmin edeceğimiz gibi bebekler yoğun bakım sırasında bir biçimde karıştırılmış.

Almodovar hikâye kurgusunu çok iyi bilen bir yönetmen. Bunca yıllık tecrübesine rağmen kimi boşluklar bırakıyor ama yine de aslında çok inandırıcı olmayan bu kesime öyküsünü merak unsurunu düşürmeden aktarmayı başarıyor. Hikâyenin kimi virajlarında bazen birkaç yıllık zaman atlamaları oluyor ya da tümüyle tanıdık bu konu içinde beklenmedik gelişmeler yaşanıyor. Örneğin Ana ile Janis'in çok yakın dostluğunun aşka kayması gibi düşümler var. Kuşkusuz aile, kimlik, aidiyet gibi unsurları gözetin yapıları içinde yönetmenin amacı sevginin kimden, nasıl geldiği değil korunması gereken bir değer olduğunun altını çizmek. Zaman puslu bir geçmişte kalıp bizi bir araya getiren parçaların izdüşümüne dönüştürüyor. Arturo'nun yeniden devreye girdiği son bölümde köklerine ulaşan Janis üzerinden varlığımızın hem bireysel planda hem de toplumsal kimliğimizle bütün bir yapı oluşturduğunu görüyoruz.

BÜTÜN KAYIPLARIN HİKÂYESİ

Almodovar, iki kadının hikâyesini yeterince irdelemediği, dağınık bıraktığı yönünde eleştirilmişti. Bu pek doğru sayılmaz. İki hikâyenin keşişimi, birbiri

inden akışı oldukça etkili. Seyirciyi sürükleyen, karakterlerin yaşadıklarıyla özdeşleştiren güçlü olay örgüleri var. Fakat film in ana karakteri Janis olduğu için merkezde onun bulunduğunu, Ana'nın ruhsal açıdan yeterince irdelenmediğini söyleyebiliriz. Bir de iki kadın arasında yaşananların finalde ortak bir potada erimeğini, kaybedilen çocuk öyküsünün de "kökleri bulma" temasıyla doğrudan örtüşmediğini ekleyelim. Bütün bunlara rağmen, özellikle de Franco döneminin faşist ortamında büyümüş Almodovar'ın toplu mezarlarda yitirilen canları anarak filme getirdiği politik söylem ana akım sinemaya örnek teşkil edecek düzeyde.

Bu arada geçen hafta sonuçlanan Oscar ödülleri filmi iki adaylığı vardı, *en iyi müzik ödülünü Hans Zimmer Dune* ile kazandı ama bana kalırsa **Alberto Iglesias** da biraz bilindik olsa da **Paralel Anneler**'de sanatını konuşturmuş. **Penelope Cruz** da aslında *en iyi kadın oyuncu* ödülü alabilirmiş. Ne olursa olsun, ortada oldukça iyi bir Almodovar filmi var yine. Belki başyapıt düzeyinde değil ama ona has bir sinemanın özelliklerini taşıyan, düşündürten ve elbette yer yer içimize işleyen yapıyla zaman ayırıp görülmesi gereken bir film. **Karaca Sineması**'nda, yenilenmiş ses ve görüntü kalitesinde izlemenizi öneririm.

SİNE-YORUM

VURDULU KIRDILI BİR OSCAR TÖRENİNE TANIK OLDUK!

Üzerinden bir hafta geçti ama sinemaseverleri tarihin en acayip anlarından birine maruz bırakan Oscar ödül töreni hâlâ konuşuluyor. Tabii maalesef ödül dağıtımıyla ya da filmlerin kalitesiyi değil **Will Smith**'in kabadayılığıyla...

BOŞ MUHABBETLER

Genel kitlenin tartıştığı iki konu var. Biri herkesin fikrini beyan etmekte beis görmediği şu sorunsal: Eşinin saçları üzerinden şaka yaptığı için **Chris Rock**'u tokatlayan **Will Smith**, haklı mıydı değil miydi? Özellikle *tivitr* cehenneminde önüne gelen herkes bu konuda ahkâm kesti. Hele bizim gibi geleneksel değerlere (!) bağlı bir toplum için 'Helal olsun **Will Smith** abimize, kral adamıysın!' dedirten sürü sepet kahvehane cümlesi kuruldu.

İkinci konu ise yaşananların gerçek mi düzmece mi (sosyal medya kullanıcılarının deyimiyle 'feyk') olduğuna ilişkin. Bu anlamı tartışmadan da değerli bir sonuç çıkmadı elbet. "Bunlar oyuncu yahu, inandırıcı biçimde oynamışlardır!" diyenlerin kendi beyinlerini sağlam bir dayanakları da vardı: Oscar komitesi kaybettiği popülariteyi kazanmak ve törenin özellikle ABD'de düşen reytinglerini toparlamak için böyle bir olay hazırlamıştı. Aslında nereden bakarsanız bakın, du-

rum çok vahim. Bu olayın kurmaca olma olasılığı çok düşük ama diyelim öyle olsun. (Gerçi Akademi **Will Smith**'i kınayan bir açıklama da yaptı, medyada da meseleye ilgili gelişmeler oldu.) Eğer gerçekten böyle biçimde ayarlanmış bir olaya sinema sanatına bel bağlamış bir akademinin böyle rezilliklere imza atarak itibarını kurtarmak istemesi alçakça bir tutum olur. Bir daha da ödül törenini izlememek gerekir. (Bizim televizyonda olayın düzmece olduğunu kanıtlamaya çalışan programlar yapılmış ise ayrıca iple acısı.) Hemen bütün işaretlerin gösterdiği gibi olay o an yaşanan bir öfke patlamasının sonucuysa bunca yıl didine

didine saygı duyulan bir kariyer inşa etmiş bir oyuncunun, Oscar törenindeki espri seviyesinden haberdar olmasına rağmen ucuz erkeklik hassasiyetlerine dayanarak böylesine saçma bir eylemde bulunması daha da vahim. Törende yapılan şakalar ne kadar kötü olursa olsun yılların deneyimiyle nice badire atlamış sanatçıların olgun bir tavır sergilemeleri gerekmez mi?

KAYBEDEN SİNEMA

Tabii bütün bunlar aslında her hâ-lükârda boş bir tartışmaya evrilir. Çünkü aslında asıl üzücü olan, dünyanın en bilinen ödülleri sinema dışında başka

her şeyin konuşulması. Ödül dağıtımının nasıl adaletsiz olduğunu, Oscar Akademisi denilen kurumun beyaz Amerikalı müktedirleri temsil etmekte nasıl da zevk aldığı, her şeyin fazlasıyla boş, yalaka, zevzek bir sululukla icra edilen bir gösterinin parçası olduğunu düşününce bu ödüllerin mahiyeti üzerine kalam etmek de zor oluyor. Tabii bir yandan olmayan itibarını en azından bazı ödüllere özen göstererek düzeltmesi mümkünken, anlamsız adaylıklar, uzayıp giden yayın süresini kısmak için tören dışına çıkarılan ödül sunumları, ödülleri daha çok yapımcıların lobisiyle ve her nedense *piyar* denilen kampanyalarla kazanılması, işleri daha da zorlaştırıyor. Şu törenden **Will Smith** dışında akılda kalan ne oldu? **Smith**'in yaptığı terbiyesizlik ve o anlamsız şaka kültürü yüzünden en iyi yönetmen ödülünü kazanan **Jane Champion**'u, en iyi yardımcı oyuncu ödülünü kucaklayan ikinci iştihem engelli oyuncu **Troy Kotsur**'u ve onun önemli konuşmasını, **Baba** filminin 50. yıldönümünde sahneye çıkan efsane oyuncuların ve elbette bu yıl da hakkı yenen, ödül dışı bırakılan sanatçıları konuşmamız gerekirken **Will Smith** sadece **Chris Rock**'u değil sinemaya dair o güzel, çocuksu hislerimizi de tokatladı. Ne diyelim **Will**, alacağın olsun!

GÖSTERİME YENİ GİRENLER

MORBIUS (Y: Daniel Espinosa)

Marvel'ın gözünü gişeye döndürmüş yeni uyarlaması, hastalığına deva bulmak isterken bambaşka bir varlığa dönüşen bir bilim insanını ele alıyor. Kökeninde **Dr. Jekyll** ve **Bay Hide** hikâyesi bulunan, Marvel uyarlamalarının lüzumsuz tarzıyla bezenmiş, klişelerle dolu, harala gürele bir film görüntüsü çiziyor. (105 dk.)

OSMAN SEKİZ (Y: Ezel Akay)

9'dan 8'e doğru yavaş yavaş gerileyen **Ezel Akay**'ın 9. Kere **Leyla**'dan sonraki komikli şakalı filmi bu kez gösterime de giriyor. 5 canavarla yaşadığı kocaman evi terk edemeyen bir adamın fantastik absürt öyküsünü işleyen film, **Ezel Akay**'ın alışıldık mizah anlayışını sürdürüyor. (112 dk.)

NO:26 ÖLÜM ÇIĞLIĞI (Y: Batuhan Çelik)

Dededen miras kalan evde kaybolan kardeşini aramaya giden bir kız bu haftaki korku filminin kahramanı. Ucuz korkutma hileleri, gizemli bir kitap, evin barındırdığı bir sır filan derken tüm klişeler yine ortada. Filmse mizansen, diyaloglar, oyunculuk, makyaj gibi açılardan sınıfta kalmaktan kurtulamyor. (94 dk.)

KEHANET AYASOFYA (Y: Fatih Hasanoglu)

İki genç, Ayasofya'da gizli olduğu sanılan **Ahit Sandığı**'na ulaşmaya çalışıyor. **Hakan Muhafız**'ın başlattığı fantastik zirvaların yenisini bu film, dini mesellerden feyz alarak başka bir kesimi de salonlara çekmeye çalışıyor. Amatörce anlatımı, taktiççi senaryosuyla fragmanı bile düzeyini belli ediyor. (91 dk.)

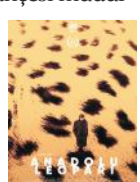
YA BEN ÖLÜRSEM (Y: Ahmet Faik Akıncı)

Çocuklarının otizmi olduğunu anlayan bir ailenin yaşadıklarını anlatan film, iyi niyetle çekilse de **Flash TV** dizileri kalitesinden hâllice yapısı, görüntü ve sesteki yetersizlikleriyle amatörcedir. Acıklı hikâyesinden ve yan rollerdeki **Bülent Emin Yarar** gibi oyuncuların medet umuyor. (100 dk.)

ANADOLU LEOPARI (Y: Emre Kayış)

Uzun yıllar hayvanat bahçesi müdürü yapan ve ülkede yaşanan özelleştirmelerden rahatsız olan bir adamın serüveni. Açıkçası bana çok farklı, çok hoş görünürdü. Heyecanla beklediğim bir filme dönüştü. Ayrıca başta **Uğur Polat** olmak üzere nefis bir kadrosu var. Yılın en iyi Türk filmlerinden biri olabilir. (113 dk.)

İBLİS: KARANLIĞIN SAHİBİ (Y: Berk Aygül)

Haftanın ikinci anlamsız Türk korku filmi define ararken İblisi bulan budalaların içinde düştüğü kabusu resmediyor. Ama sadece onlar için değil seyirciler için de bir kabus bu. Abartılı ve kanlı makyajları, yerinden sıçratmalı korku taktikleriyle düzeysiz, kalitesiz bir film daha. Çekmeyin desek de durmuyorlar. (82 dk.)

YANGIN GECESİ (Noche de Fuego, Y: Tatiana Huezo)

Yaşadıkları dağ köyünde gerillalar tarafından kaçırılma tehdidi altında erkek çocuğu gibi saçları kesilen ve saklanan kızların öyküsü, yılın güçlü filmlerinden birine konu olmuş. Dinamik ve gerçekçi anlatımıyla kadının bu dünyadaki yerine ilişkin sert gözlemler içeren filmi kaçırmanın ve mutlaka **Karaca**'da izleyin. (110 dk.)

